

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben:
 Vidéken:
 Egy hóra
 Negyedévre

Felolvas szerkesztő:
Dr. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

Mikor lesznek a választások.

[A királyi kézirat leérkezett.]

Alig hangzottak el a király szavai, melyekkel az országgyűlést feloszlatta, már is leérkezett a királyi kézirat Debreczen városához és Hajdúvármegyéhez, a melyben a választások megejtését és a központi választmány által való kitűzését elrendeli, februárius 15. napjára rendelve el az új képviselőház egybehívását. A királyi kézirat mely reggel érkezett le így hangzik:

A sz. kir. város közönségének, kedvelt hűveinknek

Debreczen.

Mi első Ferencz József Isten kegyelméből Ausztriai császár, Csehország királya stb.

és

Magyarország Apostoli királya.

Kedves hűveink!

Uralkodói köteleimhez tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött öröködni:

minthogy az 1848. évi IV. t. cz. 1. §-a az országgyűlést éventé Budapestre egybehívati rendeli és minthogy számos függőben levő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürögősen követelik:

Magyar minisztortanácsunk előterjesztésére elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó év februárius havának 15. napján megnyitandó országgyűlésre Budapest székesfővárosunkba egybehívjuk.

Minek folytán nektek ezennel komolyan meghagyjuk, hogy haladéktalanul megtegyétek azokat az intézkedéseket, amelyek a törvény értelmében szükségesek arra, hogy az 1874. évi XXXIII. és az 1899. évi XV. t. cikkek által rendelt módon és a fennálló törvények által meghatározott számban megválasztandó képviselők ezen az országgyűlésen megjelenhessenek és a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindulhasson. Kikhez egyebiránt királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradtunk.

Kelt Budapest székesfővárosunkban, 1905. évi január 4-én.

Ferencz József.

Gr. Tisza István.

A királyi kézirattal egyidejűleg érkezett a miniszter rendelete a központi választmányhoz, melyben tudatja, hogy a választást január hó 26-tól február 4-ig terjedő időközben kell megejteni és felhívja a választmányt, hogy a királyi kézirat kihirdetését követő napon üljön össze és tüzze ki a választás napját.

A királyi kéziratot a csütörtöki tanácsülésen mindjárt be is mutatta Kovács József polgármester.

A tanács elhatározta, hogy e hó 11-én rendkívüli közgyűlésre hívja egybe a törvényhatóságot, melyen kihirdetik a királyi kéziratot. Másnap összeül a központi választmány és jan. 26. és február 4. közötti napok valamelyikére kitűzik Debreczenben a választást.

Miért a harcz és mi a célja?

Ha a mostan kezdődő választási hadjáratban (mert valóban az, még pedig a legveszedelmesebb: teli hadjárat) az alkotmánytörő Tisza István letörné az ellenzék, aminek az eshetőségét is kizárja az ország hangulata, akkor a békés ellenállás és jogszerzés lehetősége mindörökké megszűnne és ha a nemzet mégis a haladás és a történelmi fejlődés útjára akarna lépni, akkor igazán csak egyetlen útja lenne: a forradalom. Mert ha a Dániel fele házszabálymódosítás életbe lép, megszűnt az ellenzék irányító befolyása az ország kormányzására és a monarchia politikai irányítására. Akkor a magyar alkotmány is a császár paragrafusos osztrák alkotmány színvonalára süllyedne és egyedül az udvar irányítaná a monarchia politikáját, amely

Szávay új könyve.

— Vitézi ének és más újabb versek. —

Debreczen mindig nyereségnek tartotta irodalmi szempontból, hogy Szávay Gyula polgárává esküdött. Az ő eleven szellemétől megmohosult irodalmi életünk felújítását és pezsgését várták, várják sokan. Ebben nem is csalókoztunk; mert már az az egy lépése is, amelyet a „Csokonai Kör” áttérése érdekében tett: sokatmondó és igaz céljelölő. Az ő józan látása sok ködös út dologban lehet irányadó. Szellemessége pedig derűs zománczsal vonja be a nagy dolgokat is; úgy, hogy a kivétel merészségtől borzadó rajjait esnek kedélyessége varázsának és felejtik azt, amitől rémledeznek.

A közéletben forgoló embernek ez a két fő jellemvonása: a józanság és a kedélyesség ruhájába öltözött szellemesség kisugárzik Szávaynak, a költőnek hitvallás-tételéből is. Ha költészetének ránk tett hatását meg akarjuk értetni, azt mondhatjuk: olyan az, mint egy újkori, csinosan épített villa, kint a kertek közt vezető szabad ut mentén; színe szép világos, teteje piros, ablakai zöldek, cizfrázatok szegik körülfutó

disszel, s lépcsőzetes tornáczát sugar oszlopok tartják. Köröskörül virágok, fejl tiszta ég; kint az éiet lármája, prózája, po. a, melyből ragad valami a csinos építményre is. A hozzá vezető út széles, sima és eléggé taposott.

Van a Szávay költészetében valami könnyedség, mondhatni: csokonaiasság, ami a legmagasztosabb tárgyakat sem öltözteti a fenség zordonabb mezébe, hanem mindig a kellem színes ruhájába. Van bizonyos magasságu szintje az érzelmeknek, melyen fejlül nem csap a Szávay indulata. Nála a hang színe váltakozik inkább, nem a hang erőssége. Szellemesség és kedély a vezetője, nem nagy érzések és rontó szenvedélyek. A horáciusi arany közepszerűség nem rögs útján halad. Józansága nem igen éreszt a földől s azért nem is veszt el lábait alól a talajt; bár épen e miatt álmái nincsenek. Igazi ihletője: a mindennapi élet. Muzsája nem görögös, szoborszerű leány, hanem a huszadik század szellemes, csevegő, tetszőtősen öltözködő hölgye. Képzetele eléggé teremtő, néha nagyszerű játékaik vannak, ide s tova röpked, mint a színes pillangó, de kerül a mélységeket. Szávay nem ad hangot a magasztosnak; nyelve a mai társal-

gási nyelv finomítása és mesteri mértékre szedése. Épen ezért sokszor lapos kitételek váltakoznak megragadó képakkal. Egyik helyt így szól: „Ők képezik a karzat közönséget” (Bál az erdőn); ez prózai is, de németes is. — Más helyt már ilyen szép sorokra bukkanunk: „Szemével szemébe fogózkodik mélyen.” (Egy könyv elé). — Alkalmi költőnek kell mondanunk, nem a Goethe-i értelemben ugyan, de nem is a szó rossz jelentésében. Megénekel házfelavatásokat, jogászünnepélyt nyit meg prologussal, verses előszót ír nem híres költők könyvébe; üdvözlí, magyarázza és búcsúztatja mesemondó Pósiákat; bemutatja fiát egy irodalmi társaságnak — és ezekben a legeredetibb.

Van azután költészetének egy erősebb ága is. Itt mélyebben ás és igaz érczeket hoz napvilágra. Érttem ez alatt: a Rákóczi emlékezetére írt vitézi éneket, a vasutkerékhez írt dalát és a gránitról elmondott nagyszerű gondolatát. A Vitézi ének-ben régies, ódon hangok csapnak Szávaynak különben a mai kor szavaival fűzött beszédébe; a színeknek és a formának művészi harmóniájából, mint vezető hang nagy erővel zendül ki a mi koronázatlan királyunk hozzájárulásának

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

Sirolin

tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aiantl czéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

nem lehetne más, csak a Habsburg-család politikája. Minden egyéb érdek el fog törpülni mellette.

Ha a Dániel féle házszabálymódosítás életbe lép, akkor vége minden ellenállásnak. A költségvetési és ujonczjavaslatot záros határidő alatt (az előző év végéig) el kell intézni — egyszerű szavazással. Semmi ellenértéket nem kaphat érte a nemzet, tehát nem építheti tovább létfeltételének, függetlenségének, intézményeinek bástyáit, sőt a hatalom, amelynek az eddig megvédettek is utjában állanak, a meglévőket is sorra lerombolhatja. Szóval a Dániel-lex alapján a hatalom mindent elvehet, amelyet századok viharain keresztül sikerült megmentenünk. Hiába mondják, hogy a törvények megmaradnak, a jog csorbát nem fog szenvedni. Ez lelketlen, alávaló beszéd. Spárta, Athén, Róma törvényei is megmaradtak mindmáig, de hol az a nép, amely azokkal élt? Az embernek, akit felakasztanak, szintén megmarad az élethez való joga, de mit ér ez a jog élet nélkül?

Az adó és ujonczmegtagadás joga az utolsó védbástyája a magyar nemzet önállóságának és holt törvényekben biztosított függetlenségének. A királyi eskü nem lehet létalapja a nemzetnek.

Az adó és ujoncz megtagadás jogát sem úgy kell érteni, hogy azt a parlament többsége tagadja meg. Ez a többség még az álmokban létezik. A nemzetiségekkel megrakott Magyarországon ilyen többségre egyelőre lehetetlen szert tenni. Először magyarrá kellene lenni az országnak, már pedig a mostani állapotok mellett még a nemzetiségek hódítanak tőlünk és Horvátországot a 40 képviselőjével ideszámítva a nemzetiségek számbelileg is (a kerületek beosztását tekintve még inkább) túlsúlyban vannak. A nemzetiségek túlsúlya adja a kormányzásnak a parlamenti többséget, amely éppen ezért faj magyar politikát nem folytathat, tehát a politika-magyar nemzet törekvéseit nem képviselheti.

Hogy mégis van politikailag elismert magyar nemzet, az pusztán a magyar nemzet függetlenségi törekvéseinek az ered-

igaz hite. Itt még képzelete is abbahagyja játékát és lesz nagyotmerő. — Eredeti módon magyarítja sajtóságosan lüktető versmértékeit *A vasutkerék* ben; nem a cigány hegedűje, nem a csalogányszó, nem is az operák kavargó zenéje ihletet adta, hanem a száguldó gőzös kerekének ütemes zakatolása. Ime, az új kor költőjének megszallatása! Érdekes, hogy Petőfi is valami „tenger kéjt” talált a rohanó vonaton való utazásban. — Vidám perczben fogant s igen talpraesett verse: *Csokonai*; az ilyenekben a legothonosabb Szávay. Szereti a debreczeni nagy költőt, a csikóbőrös kulacs hamiskás megdalolóját, mert érzi, hogy tanult tőle valamit. — De mindenképen legértékesebb alkotása: *A gránit*, ez a Schiller „Harang”-jának modorában indított, művészettel fölépitett kötemény. Józan látása itt dicsőségére válik a költőnek is. Bizony: a mai kor rothadó lelkű, csuszó-mászó emberei olyanok, mint az utcáthurkoló szurok, ott ragadnak, ahová mázolják őket. A mérész csengésű, ütésre szikrát vető, törhetetlen gránitok, oh be kevesen vannak! Pedig a szurok fölolvad, feltöredezik, felszedik, elszórják; de a gránit tűzben, vízben — gránit marad! A forma művészete is, mely általában erőssége Szávaynak, itt igazi diadalát üli. Szimbolikus az egész, de mindenki megérti célzatát. Ezért az egy költeményért is érdemes elolvasni a Szávay Gyula új könyvét.

Oláh Gábor.

ménye. Ennek a törekvésnek az alapja, a sulypontja, a mozgató ereje és fegyvere a régi házszabályokban gyökeredzett. Hogy számot tevő tényező volt annyira, mennyire Magyarország a monarchiában, a Habsburg-ház szemében és volt tekintélye idebent a nemzetiségek előtt, az pusztán a magyar parlamenti ellenzéknek köszönhető. Ha a haladásnak bármily lassu folyamata észrevehető Magyarország régi és mai állapota közt, az mind ellenzéki vívmány, amelynek alapja a régi házszabály.

Ez a létalap. Ha az ellenzék a választásokból megerősödően kerül ki, amire van is remény, akkor a létalapot, a régi házszabályt, ha csönkített is, sikerül megmentenie, de ha a törvénytípró Tisza párta győzne, akkor megszűnt a magyar nemzet alkotmányos élete; a jogfejlődés helyett a jogfeladások végtelen sorozata és végül a pusztulás vár reánk.

Tisztán áll a választó közönség előtt a helyzet. Aki el akarja veszteni a magyar alkotmányt és vele a nemzetet, az a Tiszapártra szavaz, de akiből a hazaszeretet és a becsületérzés utolsó szikrája nem aludt ki, az ellenzékét fogja támogatni.

Könyü a választás.

Rostkowitz Arthur.

Politikai híreink.

— Budapest, január 5. —

Tisza a királynál.

A király ma délután három óra harmincz perczkor utazott innen Bécsbe. Elutazása előtt gróf Tisza István miniszterelnököt egy órára tartó magánkihallgatáson fogadta. A miniszterelnök a választási kilátásokról tájékoztatta az uralkodót.

Harozias hangulat.

Ma délelőtt még sokan voltak a függetlenségi pártkörben. Kossuth Ferencz, Szederkényi Nándor, Tóth János, Barabás Béla, Hentaller Lajos, Bakonyi Samu, Smialovszky Valér, Ernszt Sandor, Thaly Kálmán és mások jöttek el, hogy résztvegyenek azon az ünnepélyen, amelyet délelőtt 11 órakor a kerepesi-uti temetőben Beöthy Akos emlékének áldoztak.

A vezérő-bizottság ma nem tartott ülést, de Kossuth Ferencz, Tóth János alelnökkel és Pally Sándor titkárral kora reggeltől már lázas munkával dolgozott a jelentéseken. Ma az ellenzék jelöltjeinek a száma megközelítette a háromszázat. És még egyre érkeznek küldöttségek az országból, melyek új jelölteket kérnek.

Bánffy Dezső báró a tisztviselőkről.

Sokat beszéltek a pártban a tegnapi bucsulakomáról is, amelyen nevezetes kijelentések történtek s amely eklatáns tanúsága az ellenzék lelkes, friss és harczrakész hangulatának. Eötvös Károly célzása, mely az Uj-pártnak függetlenségi alapokra való helyezkedésére vonatkozott, szintén hatással volt. A legnagyobb érdeklődést azonban báró Bánffy Dezső beszéde keltette, amelyben a volt miniszterelnök a maga tapasztalataira támaszkodott, festett meg elremitő adatokat arról a presszióról, amelyet a választókra gyakorolhatni. A beszédnek volt egy passzusa, amit minél szélesebb körben kell terjeszteni.

Világosítsuk fel a tisztviselőket — mondotta Bánffy — hogy ne tartanak holmi büntetésektől. Áthelye-

zések és a presszió egyéb módjai meghiusulnak, ha tömegben állanak együtt; egyet, tizenkettőt át lehet helyezni, de százkettőt, ezerkettőt már nem. Szeretném látni az a hatalmat, a mely velük így boldoguljon. És most be kell vallanom valamit. Sohasem adtam semmit arra, hogy beszédeim miképpen jelennek meg. Mit, hogyan közöl belőlük a sajtó. Sohasem törődtem gyorsíróval, nem rendeltem a hátam mögé ilyen urakat. De most az egyszer szeretném, hogy e néhány szavam nyilvánosságra kerüljön és kérem a sajtót, hogy erre nézve segítséget nyújtson. Kérem a képviselő urakat is, hogy terjeszszék minél szélesebb körben.

A függetlenségi párt.

A belépettekkel együtt a függetlenségi és 48-as párt a következő képviselőkből áll:

Gróf Apponyi Albert, Babó Mihály, Bakonyi Samu, Bakó József, Balogh Mihály, Barabás Béla, Barta Ferencz, Bartha Miklós, Barta Ödön, gróf Batthyány Tivadar, Bedőházy János, Bencs László, Benedek János, Beniczky Árpád, gróf Benyovszky Rezső, gróf Benyovszky Sándor, Bernáth Béla, Bernáth Lajos, gróf Bethlen Bálint, gróf Bethlen István, Bizony Akos, Boda Vilmos, Brázay Kálmán, Chernel Gyula, Csávolszky Lajos, Draskóczy László, Egry Béla, Eitner Zsigmond, Endrey Gyula, Erreth János, Farkas Balázs, Fernbach Péter, Fülöp Béla, Gabányi Miklós, Gáll Sándor, Gulner Gyula, Güntner Antal, Hammersberg László, Györgypál Domokos, Hegedüs Károly, Hellebronth Géza, Hentaller Lajos, Hilbert Károly, Holló Lajos, Horváth Gyula, Illyés Bálint, Ivánka Oszkár, Jekey Zsigmond Justh Gyula, Kacsokics Géza, Kapotsfy Jenő, Kállay Lipót, Kálosi József, gróf Karolyi Sándor, Kecskeméthy Ferencz, Kelemen Béla, Koller Tivadar, Komjáthy Béla, Kossuth Ferencz, Kovács Gyula, Krasznay Ferencz, Kubik Béla, Lengyel Zoltán, Leszkay Gyula, Lovász Márton, Luby Béla, Luby Géza, Lukács Gyula, Madarász Imre, Madarász József, gróf Karolyi István, Malatinszky György, Marjay Péter, Mezössy Béla, Miksa Imre, Molnár Akos, Molnár Jenő, Mukics Simon, Nagy Sándor (nagylaki), Nési Pál, Okolicsányi László, Olay Lajos, Papp Elek, Papp Zoltán, Polczner Jenő, Polonyi Géza, Pozsgay Miklós, Putnoki Mór, Rajk Aladár, Rákosi Viktor, Rátkay László, Ráth Endre, Rigó Ferencz, Samassa János, Sággy Gyula, Sebess Dénes, br. Senyey István, Sümegi Vilmos, Smialovszky Valér, Sturman György, Steiner Ferencz, Szabó Kálmán, Szalay László, Szatmári Mór, Szederkényi Nándor, Szluha István, Thaly Ferencz, Thaly Kálmán, Tóth János, Ugeon Gábor, Urmánczy Nándor, Uray Imre, Várady Károly, Veress József, Vertán Endre, Visontai Soma, Wittmann János, gr. Zichy Jenő. Összesen 120.

Kevés a pénzmag.

Az ellenzéken nagy meglepéssel beszélnek arról a hírről, amely a kormánypárt nagy megrémüléséről referál, ahol — kevés a pénz. Báró Vojnits István, aki a főkincstárnok, valósággal kergeti magától a jelölteket, akiknek kevés a nekik kiosztott segítség:

— Nincs több! Ha nem tetszik, ne lépjenek fel. Bukjatok meg!

Ugy látszik, a kormánypárton túlságosan bizakodnak a választási elnökök erőszakoskodásában és a hivatali korrupcióban.

A mult országgyűlés számokban.

A mult országgyűlés statisztikáját ma délelőtt küldte szét az elnökség, amely az új országgyűlés megalakulásáig intézi a Ház ügyeit. A jelentés elsőben is a negyedik ülés miatt kesereg, amelyet a „különleges viszonyok” miatt nem lehetett megalakítani. Három képviselő, Széll Kálmán, báró Patricevich-Horváth Artur és Georgijevics Tivadar lemondott, Beöthy Ákos, Neményi Ambrosus és Lupa Péter pedig meghalt, anélkül, hogy elparentáltak volna őket. Tizenkét mentelmi ügy restanciában maradt. Az előző három ülészakban tizennégy királyi leirat, 267 interpelláció, 364 indítvány, 116 törvényjavaslat érkezett be, melyek közül 73ból lett törvény. Miniszteri és egyéb előterjesztés volt 184, ebből elintézték 133, visszavontak 42, elintézetlenül hagytak 9 darabot. Mentelmi ügy előfordult 211, elintéztetett 193, elintézetlenül maradt 18. Összeférhetetlenségi esetre vonatkozó bejelentés volt az első három ülészakban 41, elintéztetett 37, melyek közül 7 esetben mondták ki az összeférhetetlenséget. Meghalt az országgyűlés tartama alatt 26, lemondott 41 képviselő, kuriai ítélet folytán mandátumát veszítette 6, gondnokság alá helyezés miatt 1 képviselő. Időközi választás volt 68 kerületben.

Választási mozgalmak.

Megkergetett képviselőjelölt. Hatvanról jelentik: Biró Lajos, a gyöngyöspatai kerület képviselője mult hó 30-án Pásztón korteskedett. Ekkor a választók elől kénytelen volt — téli kabátját elhagyva — megszökni. Közben a választók *paradicsommal és tojással dobálták*. Ugyanaznap a hatvani állomásról ezt írta a szabadelvű pártnak: „Nem merek Hatvanba bemenni, mert félek, hogy a hatvani választóknál nagyobb inzultusnak teszem ki magamat.” Az ellenzéki jelölt megválasztása biztos.

A *szécsényi* kerületben a szabadelvűpárt Nyáry Albertet állította fel. Vele szemben a néppárti Majláth Géza megy a küzdelemben.

A *szigetvári* kerületben Pályi Ede negyvennyolcas Tisza programmal korteskedik. A darányi evangélikus pap jár vele, de az állandó próbálkozása akkora felháborodást keltett már is a megyében, hogy a vállalkozásnak igen különös vége lehet. Olay Lajos megválasztása bizonyos.

Szentesen Molnár Jenőnek (ellenzéki) még mindig nincs komoly ellenjelöltje.

Gödöllőn a kormánypárt dr. Darvai Fülöp ügyvédet lépteti fel. Vele szemben dr. Thaly László küzd ellenzéki programmal.

A *sziráki* kerületben Sréter Alfréd valószínűleg eljutott. Ellenzéki programmal Kubinyi Márton erdélytársai nagybirtokos lép fel.

Hoffmann és Kronovits özég a szóbeli vagy levélbeli megrendeléstől számított legrövidebb idő alatt és a legjutányosabban szállít (megkeresésre tájékoztatásul árjegyzéket is küld) minden mennyiségű sászlót, tolljelvényeket, nyomtatványokat. Sürgőnyosim: Hoffmann—Kronovits Debreczen.

Vármegyénk és vidéke.

Képviselőjelölés Hajdunánáson. Rákosi Viktor országos nevű író, a hajdunánási választókerület igazi kurucz országgyűlési képviselője azok közé a képviselők közé tartozik, a kik a kerületekkel mindig a legnagyobb szeretettel tartották fent az összeköttetést. Szerintünk az igazi népképviselő hivatásával ez is összefügg; de bizonyos az is, hogy Rákosiért tűzbe mennének a kerületbeli választók és szétszakíthatatlan nagy ragaszkodásuknak fényes jelét adják vasárnap, a midőn is a kerületbeli választópolgárság jelölő gyűlést tart Hajdunánáson. A gyűlésre Rákosi Viktort is meghívták és természetesen egyhangulag fogják jelölni.

Hangverseny Hajdu-böszörményben. A hajduböszörményi ev. ref. főgymnasium tanárkara 1905. január 14-én az ujonnan létesített „Főgymn. zene-kör” javára a függetlenségi-kör összes helyiségeiben táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Személy-jegy: 2 kor. család-jegy: 6 kor. Feltűzítéseket köszönettel fogadjunk. Jegyek előre válthatók: Bernáth Miklós gyógyszerárban és Szabó Ferencz könyvkereskedésében. — Az érdekes hangverseny műsora a következő: 1. Tarnóczy Jolán urhölgy zongorázza: Mihály Ignác: „Magyar ábránd”. 2. Domján Erzsike urhölgy szavalja: Mátray Lajos: „A füredi bálban” cz. költeményét. 3. Veszprémi Andor ur hegedűli G. Tartini: „Sonata G. moll”. 4. Ördögtrilla” darabját, zongorán kíséri: Jóna Kálmán ur. 5. Dr. Baltazár Dezső ur felolvasást tart. 6. Péter Irma urhölgy zongorázza: Liszt „Rákóczi induló” című darabját. 7. Víg-szavalat; tartja: dr. U. Szabó Lajos ur. 8. Terestényi Béla ur fuvolázza: U. A. Reichert: „Fantaisie Melancolique” darabját, zongorán kíséri: Tarnóczy Jolán urhölgy. 9. Hajdu László ur énekl: Schubert től: „Az én helyem” cz. dalt, zongorán kíséri: Balogh István ur. A 4-ik és 5-ik szám között 10 percnyi szünet lesz.

Bánffy Dezső a rendőrségen.

— Budapest, január 5. —

A december 13-án a képviselőházban történt dolgok miatt a rendőrség negyvenkét volt ellenzéki képviselő ellen indított eljárást lázítás és idegen vagyon rongálása címén. Tóth János rendőrkapitány adátásával Tóth Imre fogalmazóval tegnap kezdte meg a kihallgatások hosszú sorozatát. Nosz Gyulát és Pozsgay Miklóst idézvén meg. Mind a ketten megtagadták a vallomást azzal az indokolással, hogy ők csak a képviselőháznak tartoznak felelettel. A Ház elmulasztotta a felelősségrevonást, másnak nem felelnek. A kapitánynak arra a kérdésére, hogy akkor sem felelnek-e, ha ez rájuk nézve hátránnyal járna, azt felelték, hogy: nem. Ma elsőnek Lovászy Mártont hallgatták ki, aki fél tíz órára volt megidézve, Lovászy ugyanazokra a kérdésekre ugyanugy válaszolt, mint a tegnap kihallgatottak. Tíz órakor robogott a főkapitányság Zrinyi-utcza kapuja elé báró Bánffy Dezső kocsija. Bánffy moso-

lyogva lépett ki belőle s egyenesen a második emeletre ment, ahol azonnal megkezdődött a kihallgatása.

— Nagyméltóságodat azzal vádolják — mondta neki a kapitány, — hogy ön volt a november 13-án a képviselőházban történeteknek az értelmi szerzője.

— Én szolidáris vagyok mind azokkal, a kik ellen ebből az ügyből kifolyólag vizsgálatot indítottak. Én csak a képviselőháznak vagyok felelős azért, amivel engem mint képviselőt vádolnak.

— Bátor vagyok Excellenciádat figyelmeztetni, hogy a vallomás megtagadásából esetleg hátrány háramlik Önre.

— Még sem vallok.

Ezzel aláírta a jegyzőkönyvet és távozott. Utána Nessi Pált, Krasznay Ferenczet, Holló Lajost és Eötvös Károlyt hallgatták ki. Ők is megtagadták a választ.

Délután folytatják a kihallgatásokat. Ugy értesülünk, hogy a megidézett volt képviselők közül azok, akik november 18-án szólásra voltak feliratkozva, de az elnök csinyje miatt attól elestek, feljelentést tesznek a bíróságnál a kormány, a szabadelvűpárt és a Ház elnöksége ellen, hogy meggátolták őket törvényes jogaik gyakorlásában.

VÁROSI

SZÍNHÁZ.

Folyó szám 110. Bérlet 84 ik szám „B”. Debreczen, péntek, 1905 évi január 6-án:

Utazás az özvegység felé.

Vigjáték 3 felvonásban.

Személyek: Ellen Moore, később Tasnádyné Hahnel Aranka. Bogdán Ágoston — Jeszenszky Irén. Denk lovag, nyugalmazott tábornok — Csiky László. Tasnády — Palágyi Lajos. Lugosi dr., egyetemi tanár — Faragó Ödön. Évike, az unokahuga — Térey Ilonka. Seres Kajetán — Csontos Gyula. Sarlós doktor, tanársegéd — Iványi Anlál. Sziklai Manó, kereskedelmi tanácsos — Sebestyén Géza. Elza, a felesége — Arday Ida. Schraft, báró — Virágháti Lajos. Binder k. a., nevelő — Havasi Szió. Weiss, könyvelő — Szilágyi Aladár. Hattyásy Lenke, tánczosnő — Püspöki Rózi stb.

Holnap, szombaton, január hó 7-én, bérlet 85-ik szám „C”

A görög rabszolga.

Operett 3 felvonásban.

Csiky László jubileuma.

Társulatunk nagyban készül arra, hogy egyik szépmultu, derék művész tagjának Csiky Lászlónak huszonöt éves színészkedését megünnepelje. Huszonöt év rentegedig idő. Hát még a színpadon: kétszeresen számít, mint a háborus évek. Egy negyed századot eltölteni olyan idegromboló, nehéz munkában és pedig oly becsületes komoly odaadással, amint azt Csiky László tette, csakugyan van olyan fontos dolog a magyar kultúrában, hogy azt nyom nélkül, megemlékezés nélkül az idők szárnyán tova tűnni ne engedjék.

A társulat legtekintélyesebb tagjai állottak össze, hogy a jubileumot az ünnepektől érdemeihez méltóan előkészítsék. Az előkészítő bizottság élén Oláh Károly áll, ami mindenestre biztosíték, hogy az ünnepelés csakugyan méltó módon fog lefolyni.

Ugy értesülünk, hogy a társulat egy másik derék régi munkása, R. Nagy Gyula segédszínész, akit mindenkor szorgalmas, kötelességtudó színésznek ismertünk, ha nem is első rangú szerepében, szintén negyedszázados munkása a színpadnak. Az ünnepelésből bizonyára ő is megkapja szerényebb, de épp oly méltán kiérdemelt részét.

Heidelbergi diákélet.

E darab a premiéren nem ért el egy nevezett külső zajos sikert. De poétikus, minden ízében költői munkának ismertük meg. Ezért is jósltuk meg akkor — ismerve a debreczeni közönség ízlését — hogy ez a darab lesz az idei színi évad legkiválóbb művészi eseménye. Jóslatunk bevált.

Mig a többi előadásokon mostanság éppen nem fehér holló az unalmasan üres ház, addig a Heidelbergi diákélet mindig színiig tölti a nézőteret. Tegnap nem lehetett volna aranyért üres helyet találni. A közönség a darab költői szépségeibe való elmélyedés áhítatával hallgatta és élvezte kivált a második és harmadik felvonás kedves jelenetét.

S a színészek? Meglátszik, mily igaz, szeretettel vannak szerepeikhez. Faragó Szabó Irma és Csontos, a három derék művész mindenik külön-külön egyenesen rátermett a neki szánt szerepre. Játékuk átértett, közvetlen, a közönség szívéhez férköző. Hogy a többiek iránt se legyünk igazságtalanok: Sebestyén, Csiky, Szilágyi Aladár, Mezei a legjobb keretet alkotják.

Szóval a Heidelbergi diákélet olyan darab, melyet joggal ajánlhatunk ismételtelen a közönség figyelmébe.

Cs.
Magyar vigjáték. Pénteken kerül színre Szécsi Ferencz 3 felvonásos vigjátéka az „Utazás az özvegység felé”. A vigjáték főbb szerepeit Hahnel Aranka, Jezenszky Irén, Arday Ida, Havasi Szidi, Palágyi Lajos, Csiky László, Faragó Ödön, Iványi Antal, Sebestyén Géza és Szilágyi Aladár játsszák.

Két előadás. Vasárnap két előadás lesz, d. u. színre kerül Raymund regényes tündéregénye a „Tékozló” felhelyárrakkal. Este lesz a premijere Hauptmann Gerhardt 5 felvonásos színművének, melynek a címe „Bernad Póza”.

A „János vitéz” című daljátékunk megkezdődtek a színpadi próbái. A daljátékot fényes kiállítással hozza színre az igazgatóság.

Irodalom.

Szávay Gyula ünnepi verse. A Petőfi Társaság ma délelőtt tartja az Akadémia dísztermében nagygyűlését, melyet ez évben teljesen Jókai emlékének szentel. A társaság rendes tagjai sorából Szávay Gyulát bizta meg ünnepi vers mondásával. Az ünnepség Herczeg Ferencz elnök beszédével kezdődik, ezt Ábrányi Emil esztetikai méltatása követi, utána Szávay Gyula adja elő költeményét, végül Mikszáth Kálmán Jókai öseiről tart felolvasást.

Az Országos Irodalmi Szövetség, mely éppen ma két éve alakult az irodalmi körök és társaságok egyesítésére. f.

hó 8-án tartja első közgyűlését Kolozsvárt. A gyűlés meg fogja koszorúzni Jósika Miklós sírját, mozgalmat kezd Bacányi halmvainak hazaszállítása végett és kérelemmel fordul a kormányhoz, hogy adjon az irodalmi társaságoknak, mint közművelődési tényezőknél portómentességet. A Csokonai-kör, mint az Országos Irodalmi Szövetségnek tagja, szintén képviselteti magát a kolozsvári közgyűlésen, még pedig Szávay Gyulával és Kardos Alberttel, akik különben is a Szövetségnek tisztviselői.

Egyházak és iskolák.

Vizkereszt ünnepén. Az is entisztetélek sorrendje a róm. kath. templomban Vizkereszt ünnepén délelőtt 6 órakor miséznek Kampell József, 7 órakor Nyári Ignác, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgym. növendékek részére, 9 órakor az ünnepélyes nagymiséjét dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost-plébános tartja segédlettel, nagymisé után ugyancsak predikál, háromnegyed 11-kor a Svetits-zárda növendékei s az elemi iskolások jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond, fél 12-kor miséznek Mellau István, délután Iytánia, utána Rózsafüzér lesz.

Az ágost. hitv. ev. templomban pénteken, Vizkereszt ünnepén d. e. 10 órakor az istentiszteletet Hudák János segédlelkész végzi.

Választási mozgalmak.

Lapunk előfizetőit, olvasóit és barátait arra kérjük, hogy a választási mozgalmakról, annak minden mozzanatáról bennünket lehetőleg gyorsan értesíteni sziveskedjenek.

UJDONSÁGOK.

Választási mozgalmak Debreczenben.

(Thaly Kálmán és Bakonyi Samu beszámolója. — Egy nyilatkozat és tanács. — Dobieczykék is mozognak. — Szabó Kálmán jelöltsége.)

A D—n ből vesszük át ezt a bizonyára hivatalos és hiteles értesítést:

Debreczen város I. és II. kerületének népszerű és szeretett képviselői, dr. Thaly Kálmán és Bakonyi Samu vasárnap megjelennek választóik előtt és megtartják beszámoló beszédüket.

Thaly Kálmán és Bakonyi Samu szombaton este 6 óra 25 perczkor a gyorsvonattal érkeznek Debreczenbe.

A beszámoló másnap vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a Bika szálloda dísztermében. A beszámoló beszéd után Thaly Kálmán és Bakonyi Samu tiszteletére társas ebéd lesz a Bika szálloda dísztermében.

Thaly Kálmánt és Bakonyi Samut megérkezése alkalmával a függetlenségi párt impozáns módon fogadja a vasutnál. A függetlenségi és 48-as párt nagybizottsága ma pénteken este a pártkör helyiségében gyűlést tart. Ezen a gyűlésen terjesztik elő és állapítják meg a fogadtatás és beszámoló beszédek módosztatit.

Márton Imre ügyvéd, a debreczeni függetlenségi és 48-as párt elnöke nyilatkozatot közöl pártja lapjában és megczáfolja, hogy az új párt és Kossuth-párt szövetséget kötöttek volna, „amely egyezség alapján a Kossuth-párt támogatja az új pártot Debreczen 3-ik kerületében, az új párt pedig minden erejét megfeszítve támogatja a Kossuth-

pártot a második kerületben.” No hát ebből idáig egy szó sem igaz! Ilyen álhírek nagyon alkalmasak arra, hogy az ellenzéki pártok közt oly szükséges egyetértést megzavarják, mert sugalmazottak s irányzatosak — gyanánt tűnhetnek föl.

Most pedig következik az ellenzéki újságok részére egy jó tanács, mely hihetőleg nem sértő szándékkal íratott. Hangzik pedig így:

„Mivel pedig jól esik föltennem, hogy hazafias ellenzéki lapjainktól távol áll az ilyen gonosz szándék: bátor vagyok fölkérni a helybeli ellenzéki lapok szerkesztőit, hogy nem teljesen megbízható politikai hírek közléséről jövőre jóindulatulag óvakodni kegyeskedjenek”.

E felesleges jótanács helyett hasznosabb lesz, ha az ellenzéki pártok a választások tartamára *egy sajtóirodát szerveznek* és ha innét, nem pedig kerülő utakon bocsátják ki a közlésre megérett híreket; mert választásoknál minden pártnak a legfőbb érdeke és sok tekintetben a sikernek is titka, hogy a hívek tábora kellőleg tájékoztatva legyen és semmiféle kétely, bizonytalanság ne férközhessen a hangulatok hatásának elsősorban kitett tömeghez.

A mi pedig a czáfolatot illeti, hogy a függetlenségi párt még eddig semmiféle egyezséget nem kötött az Ujparttal sem a II-dik, sem a III-dik választókerületbeli választásokra, ez aligha érdemli meg a nyilvános dicsekvést és hisszük, hogy ez a rideg czáfolat a debreczeni kormánypárt táborában fog a legnagyobb örömet és helyeslést kelteni.

Nagyon divatos manap lekicsinyleni a debreczeni III-dik választó-kerületben a kormánypártnak illetőleg Dobieczyk Sándornak a mórát. Így bukik, úgy bukik, hallszik mindenfelől. És bár értelmetlen, hazafiatlan politikája miatt meg is érdemelné, korántsem egészen olyan Lázárosok a kilátásai. A raktár mamelukok, azok ki a debreczeni Uj párt megalakulása után is benmaradtak a kormánypártnak, ráfognak szavazni, ugyazinte a tisztviselők és a vasutasok nagy tábora, melynek tagjait a titkos minősítéssel megakaszthatják; azért ezek bár kényszerből, bár lázongva, tisztelet a kivételeknek, de mégis *részavaznak*...

Nem a kicsinylésnek, nem a személyi érdekek politikájának van most tehát helye és ideje, hanem a debreczeni ellenzéki pártok férfias és mielőbbi szövetkezésének, együttes, okos harcának, csakis így és ekkor lehet kilátás a diadalra, midőn a debreczeni III-dik kerületből is kiszorul a Tisza párt vakbuzgó képviselője és a II-dik kerületben sem támadnak a kellemetlen, kockázatos zavarodások.

A késő éjszakai órában kapjuk az Ujpart-vezetőségétől ezt a nevezetes értesítést, hogy az Uj-párt a deb-

KORTES TOLLAKAT
gyönyörű élénk színre fest

Hrabéczy Antal
gőzerőre berendezett ruhafestő intézete
Debreczen, Széchenyi-utca 42. sz.
Telefon 328.

reczeni III-dik választó kerületben a zászlaját kibontotta. Az Uj-párt minden tekintetben arra érdemes, magyar polgári erényekben gazdag, fényes közpályán rég működő, hazafias debreczeni polgárnak írta a nevét e kibontott zászlóra.

Az Uj-párt jelöltje a debreczeni III-dik választókerületben Szabó Kálmán nagykereskedő és nagybirtokos, a kereskedelmi és iparkamara érdemű elnöke, a ki legutóbb a városi közgyűlésen a Tisza-ellenes, osztrákpárt ellenes bizalmatlansági indítvány megokolásánál tárta ki tüzes magyar lelkét. Mi az Uj-párt ezen jelölését örömmel adjuk közhírré és a küzdő magyar ellenzékre szerencsés diadalnak tartanánk a Szabó Kálmán megválasztását.

Az öreg favágópár nyomorusága.

[Szomorú történet az életből.]

Megdöbbenve, meghatva huzzuk félre a leplet az emberi nyomor egyik legnagyobb fokáról. A tisztas, a kétkéz munkás ember végső nyomora ez, a ki, bár erőlteti, reszkető öreg kezével képtelen a betévő falatot megkeresni és ki ebben az itélet hideg időben elesett öreg feleségével napok óta élelmiszer, tüziszser nélkül küzködik és eseng a könyörület Istenéhez.

A Kiss Bálint (Erzsébet-utca 23. szám alatt lakó) öreg favágó pár fohásza mégsem hangzott el hiába; mert akadt szószólójuk egy jólelkű és nemes emberbarát kis vendégfogadás személyében. Kinek midőn megható sorait itt közöljük, megemlíjük, hogy az öreg favágó pár részére, bármely adományt is közvetítünk, az öreg favágó pár szomorú sorsáról hangzó megható levél így hangzik:

Ösmerve jó szívűségét és emberbaráti szeretetét ez bátorit engem, hogy önnek írjak Tek. Szerkesztő ur!

Hétfőn egy szegény favágó ember jött hozzám egy fél öl fát vágni, én csupa könyörületből átadtam neki a favágást, miután láttam, hogy öreg ember, meg-sajnáltam, beszédbe ereszkedtem vele és beszélt nekem, hogy ő 63 éves a felesége 71 éves, napok óta kenyerek sincsen, nem hogy főtt ételt ennének, de 2 havi lakbér tartozások van, mely 10 korona. A felesége beteg... Ha látná tek. szerkesztő ur ezt az embert, nem 63 évesnek néz ki, hanem még egyszer anyyinak, *czizmájának csak szára van, a lába feje csak zsákkal van betekerve. Az egész ember egy emberi roncs és szánalom reá nézni. Én szívesen elküldeném, hogy ne vágja nálam a fát; mert ma harmadik napja és még mindig nincsen kész egy félöl fával, kifizetném örömmel, hogy ne lássam magam előtt az igazi nyomorát.*

Mi betegek vagyunk, mióta ez az ember nálunk van, mert feleségem ellátja étellel és hálából folyton sir, hogy oly helyre jött, ahol forró ételt is kap, amihez ő oly ritkán jut.

Beszélt nekem, hogy az ünnepek előtt a városhoz ment kérni fát és *clutasítot*

ták, hogy menjen az erdőbe és onnan hozzon fát magának! Uram, ez az ember a fejszét alig bírja, nemhogy a hatán fát vinne.

Tekintetes szerkesztő ur! szenteljen becses lapjában egy pár sort a szegény ember és felesége érdekének. Jól tudom, hogy ha ön felszólal, lesznek sokan, akik segíteni fogják ezt az igazi szegényt, ki érdemes a segítségére, *hisz 'ha koldulni járna, nem lenne senki, ki alamizsnát nem adna neki; de itt a példa, hogy teljesen erőtlén és mégis fát jár vágni ami pedig nem könnyű munka; bár csak elmenne tölem, kétszeres bért adnék neki, csak hogy ne lássam.*

Kiss Bálint favágó, így hívják a szegény gyámoltalant, az Erzsébet utca 23. szám alatt lakik.

Maradok tek. szerkesztő urnak örökös híve:

Egy kisvendéglős.

— **A csendőrszuronyok és a nemzet itélete.** Hogy a legközelebbi választásokon óriási szerep jut az erőszakoskodás minden nemének, arról nem szükséges bővebben tárgyalni. Ezt mindenki tudja, aki a Tisza-féle politikával ismerős. Azt a nemzeti itéletet, melyre Tisza István gróf oly nagyképpen hivatkozott, szuronyok között fogják meghozni, azt is tudhatja minden józan gondolkodó ember. A belügyminiszteriumot is megcsapta a választások szele. Rendeletet irtak az összes csendőrkerületekhez, hogy sürgős felterjesztést intézzenek abban a tárgyban, hogy választások idejére rendelkeznek-e megfelelő létszámmal az egyes csendőrörsök? Ha nem volna elegendő a létszám, ki kell egészíteni sürgősen. Természetes, a nemzet itélete nem nyilatkozhatik meg csendőrszuronyok nélkül. Tisza István a nemzet itéletére rá akarja nyomtatni a csendőr-szuronyok bélyegét. És erre olyan büszke a geszti földesur? Erősen hisszük, hogy az ugrai kerületben a csendőrörs számát megkétszerezik. A bizalom így erősebb lesz.

— **A városi közigazgatási bizottság** tegnap d. u. tartotta az évben első ülését, amelyen a decemberi közgyűlés választotta új tagok is résztvettek. Főügyek elintézésén kívül felolvasták a szakelőadói jelentéseket december hónapjáról, megalakították az al- és szakbizottságokat, valamint elrendelték a kormányhoz felterjesztendő éves jelentés megszerkesztését.

— **Debreczen és Temesvár.** Oláh Károly kulturatanácsnok közelebb tett jelentést a városi tanácsnak a könyvtárak és muzeumok temesvári és verseczi nagy gyűléséről, amelyen a várost képviselte. A terjedelmes jelentés kimerítően és minden kulturális intézményt észrebevonó megfigyeléssel foglalkozik különösen Temesvár, a délvidék e rohamosan fejlődő, tervszerűen előre törő szép fővárosával, összehasonlítást téve a közte és Debreczen között. Bizony az

összehasonlítás épen nem a mi javunkra billenti a mérleget. Oláh Károly e nevezetes jelentése kapcsán több megszívlelendő észrevételt is tesz. És mi magunk is osztjuk azt a nézetét, hogy hasznos, ha a tekintetes Tanács tagjai tanulmányozgatják más városok kultur intézményeit. Mert érezzük, hogy csak is a fejlettebb városok intézményeit megismerve, azokon felbuzdulva vihetjük előbbre ezt a mi sok tekintetben elmaradott és Debreczenünket.

— **A közkórház kibővítése.** A hideg idő beálltával a közkórház zsúfolásig megtelt apolásra szoruló betegekkel, a kik annyira össze vannak préselve, hogy némely ágyban 2-3 beteg is fekszik. Ez az állapot világosan bizonyítja, hogy a közkórház kibővítésére feltétlenül szükség van és az nagyon is sürgős. A közigazgatási bizottság tegnap ülésén tárgyalták a kórház kibővítését, melyre nézve Aczél Géza főmérnök kijelentette, hogy a kibővítésre vonatkozó tervekben már dolgozik a mérnöki hivatal.

— **Személyi hír.** Dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő, a debreczeniek előtt is kedves emlékü kiváló író, Debreczenben időzik.

— **Az olajtű rendezése.** Az olajtű telep rendezését a tanács már régebb idő előtt megkezdte. Azonban daczára az ellenőrzésnek, ott egyesek minden rendszer nélkül építkeztek olyanformán, hogy egy telken több tulajdonos egymáshoz ragasztva több szobát összeépített. Ezen tűvesélyes közbiztonsági és közrendészeti szempontból nagyon kifogásolható telep így tovább fent nem tartható. A tanács csütörtökön tartott ülésén elrendelte, hogy minden szobatulajdonos évenként és szobánként 2 korona jogelismerési díjat fizessen, míg a telep végleges rendezése és szabályozása megtörténik. Egyidejűleg intézkedett a tanács, hogy a szabályozási terv elkészítették és annak alapján a további intézkedések megkezdésének.

— **A Szentpály Béni kerületi orvosi állásának a helyettesítésére** dr. K. Szalay Bélát bizta meg. Az ezen helyettesítés ellen beadott felekezést a belügyminiszter illetéktelenség esele forogván fent, a közigazgatási bizottsághoz leküldte. A bizottság tudomásul vette a polgármester intézkedését.

— **Az ifjuság Csokonai ünnepe.** Az állami főreáliskola „Petőfi” önképzőkörre február hó 2-ik napján nagyszabású Csokonai ünnepélyt rendez, melyre már most is készülődik az intézet ifjusága. A részletes műsort a napokban közölni fogjuk.

— **A homokkert világitása.** A homokkerti lakosok azzal a kéréssel fordultak a tanácshoz, a homokkertet lássa el gázvilágitással. A tanács fedezet hiányában a kérelmet ez idő szerint nem teljesíti... A homokkertiek már sokféle mostohaságát tapasztalták a tekintetes városnak; holott a midőn a város százezreket fektet bele kevesebbet érdeklő intézményekbe, akkor az a néhány ezer homokkerti lakos is megérdemelné az adófillérjei fejében a világitást; hisz a gázgyár ott van a homokkert tövében.

10 forint készpénz vásárlásánál

Wallerstein Fülöp fiai

női divat és vászon üzletében

INGYEN!!

élelnagyságu kép.

Az árak olcsóbbak mint bárhol.

Az élelnagyságu kép gyönyörű kivitelű és semmit nem kell ráfizetni.

— **Meghaltak.** Benes Gyula r. kat. 2 éves, Mester Józsefné Kálnai Zsuzsanna ev. ref. 63 éves, Csuka Julianna ev. ref. 24 napos, Sereghy Béla g. kath. 24 napos, Kardos Imre ev. ref. 14 éves.

— **A szegényügyi bizottság** ma péntek d. e. 11 órakor a városház kis tanácstermében ülést tart. A bizottság tagjai kéretnek, hogy ezen az ülésen lehetőleg mindnyájan megjelenjenek.

— **Egy ügyvéd balesete.** Sajnálatos szerencsétlenség érte szerdán este a debreczeni ügyvédi kar egyik rokonszenves tagját, dr. Nagy Kálmánt. Saját lakásán kiment az udvarra és a sikos földön elcsuszott. Esés közben lába bokában eltört s most néhány hétig kínos fájdalmak között ágyban lesz kénytelen feküdni. Velünk együtt minden ismerőse, barátja őszinte részvéttel értesül e szomorú esetről.

— **Jótekonyság.** A demokraták asztaltársasága (Dréher-sőresarnok) szép példáját adta az igaz emberszeretetnek, mikor egy a napokban elhalt szegény, volt debreczeni polgártársunk minden anyagiak nélkül visszamaradt családja részére eddigi egész perselygyűjtését (a szomorú hír első pillanatában) elküldötte.

— **Meghívás.** A „Debreczeni izr. Komaegylet” 1905. év január hó 8-án vasárnap d. u. 3 órakor a Frohner szálloda éttermében évi rendes közgyűlést tart, melyre az egylet t. tagjai ezuttal meghivatnak. Tárgysorozat: 1. Évi jelentés. 2. Folyó ügyek. Kéretnek az egylet t. tagjai a közgyűlésen a kitűzött időben pontosan megjelenni. Debreczen, 1905. január 5-én. Emerich Arnold elnök, Lippé József jegyző.

— **Hadkötelesek sorshusása.** Az 1884-ik évben született hadkötelesek sorhusása e hó 14-én d. e. 9 órakor megy végbe a városház nagytermében.

— **Bizonnyíték hiányában** Lókody János újföldi lakos gazdálkodó elien az a gyanu merült fel, hogy 1900. év január hó 22-dikén testvérbátyját Lókody Károlyt meggyilkolta. — A csendőrség több tanúnak nagyon terhelő vallomása alapján az ügyesség megkeresésére a gyilkos testvért és a vele vadházasságban élő Hodosi Esztert letartóztatta. A csendőrség még szerdán este az ügyesség börtönébe szállította a gyilkossággal vádoltakat, de Hodosi Esztert még csütörtökön d. e. bizonyítékok hiányában szabadlábra helyezte.

— **Hirtelen halál.** Nagy Gábor Vendég-utca 3. szám alatti 83 éves lakos tegnap délután szívrohamban hirtelen meghalt.

— **Rendőrségi hírek.** Vadász Lukács tiszakürti illetőségű csavargó a Degenfeldtéri borjuhus árusok boltjából egy darab húst akart elemelni, de rajta csípték. A bűnügyi osztályra került. — Arany Lajos szolga fiú tegnap este panaszt emelt a rendőrségen, hogy Batthyány-u. 17. sz. alatti lakására ismeretlen tettes betört, honnan 23 korona 8 fillér értékű ruhaneműt és pénzt elvitt. A rendőrség a tettest nyomozza. — Kovács Mihály napszámos tegnap este testvéröccsével Kovács Ferencz és Bodnár Mátyás nevű cimborájával együtt borozgatott egyik külvárosi bormérésében. Mulatozás közben valami felett összekülömböztek a kocsmárossal, aminek az lett a következménye, hogy a kocsmáros a cigányok segítségével kidobta őket az utcára. Azután parázs verekedést rendeztek, alaposan elpáholták Kovácsékat, akik közül verekedés előli menekülés közben Kovács Mihály elejtette 36 korona értékű szűrét, melyet állítólag a

kocsmáros vett fel, de Kovács felszólítására nem volt hajlandó kiadni, öt kereken tagadja, hogy a szűrét felvette volna. Kovács a rendőrségen jogtalan elsajátítás czimén panaszt emelt ellene. A rendőrség az ügyet a járásbírószághoz tette át.

— **Zene-estély a Magyar-Király kávéházban.** Napról napra fokozottabb látogatottságnak örvendő, pompásan berendezett Magyar Király kávéházban ma este Kiss Béla teljes zenekarával hangverseny tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávészámszolgálat gondoskodik.

— **Altalános legjobbnak elismert Orosz gummi sárczipők csakis Békés Lajosnál kaphatók.**

Mulatságok.

— **A Csizmadia Árucarnok Szövetkezet** 1905. évi január hó 18-án, szerdán, a „Korona” disztermében saját pénztára javára zártkörű táncvizalmat rendez. Kezdeté este 7 órakor. — Belépti díj tetszés szerint. Italokról a rendezőség, ételekről a vendéglős gondoskodik. Rendező-bizottság: Kurucz Miklós elnök, Szabó József pénztárnok, Szabó Sándor jegyző. Bartha János, Böszörményi Imre, Debreczeni Ferencz, Kiss János, Madarász Ferencz, Nehéz József, Nosztrai István, Nagy Sándor, Sz. Szabó József, Szitó Sándor, Varga Lajos. Táncrendező: Schaf János. Zenesz: Kiss Béla és zenekara.

— **A Debreczeni függetlenségi kör** 1905. évi január hó 21-én, szombaton az „Arany Bika” szálló disztermében zártkörű táncvizalmat rendez. Belépti jegy személyenként 2 korona. Jegyek előre válthatók a kör helyiségében. Felülfizetések hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor. Józsi ételek és italokról gondoskodva lesz.

— **Tea-estély és sétahangverseny** lesz ismét f. hó 15-én vasárnapon a Bika disztermében d. u. 5 órától 7 óráig. A Szt. Erzsébet-egyesület, melynek első táncestetéje oly szépen sikerült, rendezi ezt is. Lesz jó zene, jó tea, sütemény, rum, stb. mind csak egy korona. Ugy halljuk, meglepetések is készülnek, melyeket a t. közönség bizonyára szívesen fogad; de a zsarolás teljesen ki van zárva.

— **A Polgári kör mulatsága.** A debreczeni „Polgári Kör” saját könyvtára javára 1905. január 29-én, az „Arany Bika” szálloda disztermében, Rácz Károly zenekara közreműködésével zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj: Személy-jegy 2 korona. Család-jegy (4 személyre) 6 kor. Páholy-jegy (4 személyre) 6 korona (személy-jegy nem szükséges). Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázzunk. Jegyek előre válthatók: Borsos Kata, Csáthy Ferencz, ifj. Gyürky Sándor és Márton Gyula urak üzletében, a kör helyiségében (Piac-u. 7.) és este a pénztárnál. A meghívó kívánatra előmutatandó.

— **A vörös kereszt egylet tánc-estélye.** A vörös kereszt egylet e hó 14-én tartandó táncestetélyére a páholyjegyek kizárólag Donogán és Somossynál kaphatók, a többi jegyek Békés Lajos és Zádor Lajos üzletében válthatók meg.

TÁVIRATOK.

— **A képviselők a rendőrség előtt.**

Budapest, január 5. Alig oszlott fel a képviselőház, törvénytelenül alig kergették szét a képviselőházat már is bontogatja vérszagu sötét szárnyait a

Tiszaféle keselyű kormányzat. A már egyszer megkezdett erőszakra újabb erőszakosságok halmozódnak, előrevetvén ama rémuralom napjainak a vérvörös fényét, amely ezen szerencsétlen országban a Tisza kormányzás állandósulásával honosodna meg.

Ma egész nap egyik képviselő a másiknak adta a kilincset a rendőrségnél, ahová kihallgatás végett, mint vádlottakat idézték őket.

Nem kevesebb büntetssel, mint a lázadás büntetével vádolják e hazafiakat, mert december 13-dikán a képviselőház ülésének megtarthatását lehetlenné tették, szétrombolván elnöki emelvényt, miniszteri székeket és asztalokat, fogadkozván, hogy Perczelt elnököltni nem engedik.

Érdekes volt a Rákosi Viktor kihallgatása, ki azzal esett lázadásba, mert fütvült, a támadásra jelt adott, az elnöki székbe ült.

— Szabad tudnom, hogy ki adta be ezt a feljelentést? tudakolta Rákosi.

— Nem tudom felelte a rendőrtiszt.

— Sajnálom — ugymond Rákosi, akkor gyerünk . . . A mit én tettem, mint képviselő tettem; azért számadással csak a lelkiismeretemnek és a képviselőháznak tartozom, ezt zaklatásnak tekintem. Mégis megjegyzem, hogy ha az elnöki helyet el is foglaltam, hisz mint jegyző az elnökséghez tartoztam és így még én elhetnék panaszszal, amiért a darabontok utamat elállván tisztem teljesítésében illetőleg a felmenetelben megakadályoztak.

Polonyi Géza egyébként, a november 18-diki országgyűlés jegyzőkönyvének a meghamisításáért, okirathamisításáért emel Perczel Dezső ellen vizonvádat.

— **Rákosi Viktor a kerületben.**

Budapest, január 5. Tudósítónk jelenti, hogy a rendőrség ma Rákosi Viktort is kihallgatta a december 13-ik képviselőházbéli események miatt. Egyébként Rákosi szombaton este Debreczenbe érkezik és innét vasárnap Hajdunánásra megy beszámoló tartani; kedden pedig a hadházi választók előtt nyilatkozik.

— **A szatmári képviselőjelölés.**

Szatmár, január 5. Hieronymi Károly miniszternek kemény ellenjelöltje akadt Szatmáron. Gróf Károlyi Gyula nagybirtokost léptették fel ellene Kossuth-párti programmal.

— **Elhunyt korona ügyész.**

Budapest, január 5. Szerényi Kálmán koronaügyész helyettes meghalt.

— **Orosz-japán háboru.**

— **Az utolsó erősségek átadása.**

Tokió, január 5. (Hivatalos.) Nogi tábornok jelenti: Az oroszok ma délután fél 1 órakor a feltételek betartásának biztosításaképpen az Icesan-erősséget és egyéb erősségeket átadtak.

A lovagias japánok.

London, január 5. Port-Arturból jelentik, hogy Nogi tábornok ma már Japán birtokba vette a várost. A városban 10.000 polgári ember s 25.000 katonára van. Ezek közül 20.000 megsebesült. A japán közigazgatás ma megkezdte munkáját. Annak a négy torpedózuzónának, mely áttört a japán blokádon, megengedték, hogy teljes felszerelésével elvonuljon a japán flotta előtt. Ezzel az oroszok bátorságát akarták honorálni.

Békeközlítések.

Berlin, január 5. Az orosz nagykövetségén szerzett információk szerint egyelőre nincs kilátás arra, hogy Roosevelt elnök békeközlítése akciójába foghasson. Az oroszok a háborút a megrendült presztizsük helyreállításáig folytatni akarják.

A hulli ügy tengeri kigyója.

Páris, január 5. Spaun volt osztrák és magyar tengerész Párisba érkezett, hogy részt vegyen a hulli katasztrófa ügyében egybehívott nemzetközi vizsgáló-bizottság ülésén.

A Mikádó és Stössel.

Páris, január 5. A „Matin“-nak jelentik Csifuból, hogy Port-Arturban a japánok 80.000 métermázsza szénát és kevés lisztet találtak csupán. A mikádó azt a kívánságát fejezte ki, hogy látni óhajtja Stösselt, ezt a kívánságát azonban aligha teljesítik.

A balti flotta veszedelme.

London, január 5. A Timesben feltűnést keltő cikk jelent meg, amely az orosz balti flotta sorsával foglalkozik. És kifejti, hogy a ma még Madagaskár körül czirkáló hajóhada végpusztulásba haladna tovább a keleti tenger vizeire. A japánok már teljesen készen várják a flottát. És mivel Port-Artur már ugyis elesett és azt Oroszország összkatonasága sem hódíthatja többé vissza, céltalan e flottát feláldozni és így amaz további útja valószínűleg el is marad.

Törvénykezés.

A Tisza István barátja. Dr. Donoszlovits Vilmos zombori lapszerkesztő két évvel ezelőtt ezeket írta Drakulics Pál országgyűlési képviselőről:

— Bizony nehéz probléma: vagy on és kereset nélkül megélni, még nehezebb a képviselő fizetésből urizálni. S ön ezt a sikamlós mesterséget kitünően megfejté, sőt pazar költségeivel lépre csábitott néhány jóhiszemű urit embert! Vagy fellépése az egyházi kongresszusban, mely önt egy óránál tovább el nem tűrte, — nem-e volt az a krakéler-tempó, amelyet ön oly gyakran hasznosan tud alkalmazni a magánéletben. Önnek az egész élete hazugság, ez volt politikai hitvallása s hazugság a magánélete is.

Drakulics Pál képviselő följelentette a szerkesztőt, hogy oly meggyalázó kifejezésekkel illette őt, hogy ha azok igaznak bizonyulnának, őt a közmegegyezésnek tennék ki. A szegedi esküdtbiróság pedig, valamint a Kuria, ahova semmisségi panasz folytán került az ügy, dr. Donoszlovits Vilmos szerkesztőt az összes vádpontokra nézve fölmentette s a bíróság ítéletének megindokolásában kimondta, hogy a meggyalázó kifejezések valóságát a vádlott bebizonyította. Drakulics Pál Tisza István miniszterelnöknek leghivebb embere és kedvence.

Főlségáért elkobzott ujság.

Az Aradon megjelenő Függetlenség című politikai ujság mai számában *Megesküdtött a király*... czímen erőshangu vers jelent meg a főhelyen a királyi esküről S. Nagy Lajos tollából. Meszlényi Antal, aradi királyi ügyész táviratilag az egész verset közölte a nagyváradi ügyészséggel s indítványozta a Függetlenség mai számának lefoglalását. Nagy Géza dr., sajtókerület királyi ügyész a lap lefoglalását azonnal távirati úton elrendelte s azt az aradi központi vizsgálóbíró déltájban foganatosította is. Kissé későn történt ugyan a lefoglalás, mert akkorra már az összes vidéki vonalakon szétküldték a lapokat s Aradon is széthordták már akkora az összes előfizetőkhez. — A vers írója s a lap szerkesztője ellen felségser és miatt megindítják a bűnyűgy eljárást. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a felségserítő verset S. Nagy Lajos szegedi pogári iskolai tanár írta s pár nappal ezelőtt egyik szegedi ujságában jelent meg először.

Közgazdaság.**Terményiőzsde.**

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 1904. január 5.

Az árak 100 kgmonként korona értékben értendők. Készáru 10 fillérrel olcsóbb.

1905. októberi buza	17.44.—46
1905. áprilisi buza	19.92.—94
októberi rozs	14.06.—08
1905. áprilisi rozs	15.62.—64
októberi zab	14.24.—26
1905. áprilisi zab	14.86.—90
1905. májusi tengeri	22.10.—20
1905. augusztusi repce	22.10.—20

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Mennyasszonyi kelengye

vászon, szőnyeg

Férfi és női fehérnemű.

Női divatárak.

Határozott árak.

**Finom Ruhaszövetekből,
ruha- és bluz-selymekből**

állandó és nagyszabású

Maradék Vásárt

tartunk fenn.

Bosznay J. és Társa

nőidivat és szőnyeg áruház

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Az üzlet teljes felosztása miatt
hatóságilag engedélyezett

**végkiárulás
Szifft Aladár**

Piacz-utca 24.

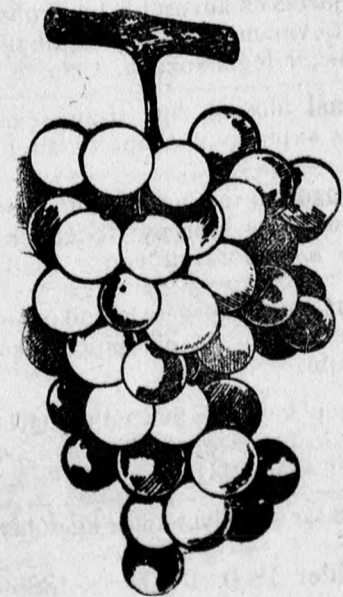
Divat és béli szövetek, Selyem
batsztok, Himzet mouli, Delének,
Mosó árak, kendők, fehérneműk,
füzők, nyakkendők, keztyűk stb.
Szabó kellékek és rövid árak minden áron

végkiárúsítatnak.

Az üzlethelyiség kiadó.

„Milleniumtelep“ Nagyósz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

ak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarországon
a legolcsóbb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely
szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet
mellett létesült.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azoutul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Alkalmi ajándéktárgyak olcsón vásárolhatók Antalffy Ferencz bördíszművesnél Piacz-u. 31. Ugyanott tanulók felvétetnek.

Ékszer- és óra javításokat legolcsóbban vállal Pintér Gusztáv órás és ékszerész Piacz-utca főtözsde mellett. Ugyanott ezüst sarkantyuk legjutányosabb árban kaphatók.

Ugyes detailista segédet és egy irodai gyakornokot keresek. Ullmann Salamon fűszer- és csemege kereskedő, Piacz-utca 70.

Íróvelmelző foglalkozás. Férfiak, nők, 14 évnél idősebb gyermekek, sőt egész családok is állandó biztos keresethez juthatnak a téli hónapokban. Czim a kiadóhivatalban.

„Solid” fiatal ember csinos leány ismerettségét óhajja. Leveleket „Esték” jellegével továbbít a kiadóhivatal.

Kossuth utca 15. számú háznál egy bolt-helyiség kiadó. Értekezhetni Dr. Kiss György ügyvédnél.

Czipótűzőnő állandó alkalmazásra kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Jó házból való leány irodai munkák végzése felvétetik. A könyvelésben legalább némileg jártas előnyben részesül. Czim a kiadóhivatalban.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchényi-utca 27. sz.

Jó házilag készített boreczet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Gymnasiumi polgári és elemi iskolai tanulóknak órákat adok. Vizsgálatokra, érettségire is, 5 hó alatt előkészítik; szegénysorsukat teljesen ingyen. Czim „Joghallgató” Késes utca 6. szám.

Eladó ház. Hadházi-ut 5. sz. Csapó-utca végén boltnak, korcsmának igen alkalmas hely. 10 évig adómentes, igen kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Botos rendőrügynöknél a vasutnál.

Kerestetik jó családból való intelligens nő, ki főzéshez ért, a háztartás minden ágában jártas és keveset a felsőruhavarráshoz is ért, valamint szabad óráiban a gyermekekkel foglalkozni. Czim a kiadóhivatalban.

14 évesnél idősebb fiúk tisztességes foglalkozást kaphatnak. Czim a kiadóhivatalban.

Nyugalmozott uriember állandó irodai alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Czime a kiadóhivatalban.

Házakhoz való mosásra ajánlkozom, József-kir. herczeg utca 33. pinczelakás balról 1-ső ajtó.

Yosf-írógép kevésbé használt félárban eladó József k. herczeg-u. 26. sz. emeleten. Telefon szám 231.

Nyomdász tanuló felvétetik a kiadóhivatalban

50 hectoliter 1880. 1885. és 1886-os igen nehéz diószegi bakator 35 frtjával, kisebb részletekben is eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Fischbein Katalin harisnyakötődjében Piacz-utca 32. (Szedlák és Vámos-ház) elváltatnak mindentféle harisnyakötések és fejelések gyors és pontos elkészítése olcsó szolid árak mellett.

**CSOKOLADÉK
TEA SÜTEMÉNYEK
BOMBONOK
DESSZERTEK
KAKAO
CAKES
KÁVÉPÓTLEK**

**„CHOCOLAT
LOBOSITZ”**

Mérnöki irodánkat Debreczenben

Bank-palota, I., fölépcső, II. emelet
28. szám alatt

**megnyitottuk.
Sipos és Szász**

⇒⇒⇒ mérnökök. ⇐⇐⇐

**Ajánlom
a báli évad alkalmából**

régi jó hírnévnek örvendő

varró műhelyemet.

Teimezek műhelyemben készülnek leggyorsabban és legizlésebben.

KATZ IDA

Kossuth-utca 22.

Választási zászlók és tollak

olcsóbban mint bárhol

HOFFMANN és KRONOVITZ

nyomdájában

DEBRECZEN, Piacz-utca 49.

kaphatók.

➤ Árjegyzék kívánatra azonnal küldetik. ➤
➤ Expediálás naponta. ➤

A legszebb és leghasznosabb ujévi és alkalmi ajándék
egy jó varró és himzőgép

mely a legjobb minőségben szereshető be

Schweitzer Testvérek

szégy

varrógép és kerékpár áruházában
DEBRECZEN, Piacz-u. 56. sz.,
a megyeház mellett

A divatos műhímzésben ingyenes oktatást adunk úgy helyben, mint vidéken. Gépjaink jóságáért

6 évi írásbeli szavatoltságot vállalunk. Eladások kedvező részlettfizetésre is a legmértékesebb árak mellett.

